

FJELLREVGRUPPA for

Selbu, Tydal, Røros og Holtålen

ÅRSRAPPORT – 2019

Fjellrevgruppa har det siste året bestått av: Tom Johansen, Marit Østby Nilsen, Ingebrigt Kirkvold, Saxe Aasen, Solveig Græsli, Øystein Nyrønning, Terje Borgos og Olav Nyrønning.

Deltakerne representerer fjellrevkommunene i tidligere indre Sør-Trøndelag.

Det vises også til tidligere årsrapporter i perioden 2004 -2018 og ref fra møtet i Ålen 18.11.2019.

Formål:

“Fjellrevgruppa skal på frivillig basis arbeide med det formål å få en reetablering av fjellrev i vårt distrikt. Dette skal gjøres ved registreringer, rødrevuttak i høgfjellet og beredskap for tilleggsforing dersom det oppdages aktivitet ved hi”

Møter og annet samarbeid:

Medlemmene i Fjellrevgruppa samarbeider for det meste med e-post, telefonkontakt og mindre uformelle møter, samtaler. Fjellrevgruppa arrangerte et utvidet møte i Ålen 18.11.2019 hvor vi var så heldige å få med oss representanter fra Miljødirektoratet v/Karen Lone og fra Fylkesmannen v/Bjørn Rangbru. Tord Bretten, SNO og Nasjonalparkforvalter Marit Berger var også invitert, men kunne ikke møte. Det vises til møtereferat. For øvrig har Fjellrevgruppa hatt et svært godt samarbeid med off. myndigheter

Denne årsrapporten vil stort sett inneholde en oppsummering av det som er utført av praktisk fjellrevarbeid i vårt distrikt i det siste året, både av Fjellrevgruppa og ikke minst av Miljødirektoratet/Felles Fjellrev II/SNO

Registreringer/overvåking:

Overvåking:

I hht NINAs overvåking ble det i Norge i 2019 registrert 26 (58) fjellrevkull med tilsammen minst 227 (301) valper.

Sylan, Kjølifjellet, Forollhogna: Det er en stabil fjellrevstamme på svensk side av grensen, og i vårt område er det registrert fjellrevkull i følgende år:

Sylan: 2011, 2014, 2015, 2017, 2018 og 2019.

Kjølifjellet: 2014, 2015, 2017 og 2018. Ingen registrert yngling i 2019

Forollhogna: Ett kull er registrert i 2015.

DNA-prøver identifiserte 20 fjellrevindivider i Sylan/Kjølifjell vinteren 2018/19.

Kullene fordeler seg slik i 2019:

Sylanområdet:

Yngling med 2 voksne hvite, med min 5 (6?) valper

Yngling med 2 voksne hvite, med min 2 valper,

Yngling med 2 voksne, begge blå, og med min 4 blå valper

Til sammen gir dette min 3 kull og min 11 valper, herav 4 blå valper.

Ut i fra smågnagerobservasjoner i vinter hadde vi forventet et bedre smågnagerår, men det ser ut til at bestanden ble sterkt redusert om våren. Det er derfor gledelig at det likevel ble noen kull med valper. I flg NINA rapportene ble det i 2019 forventet bortimot bunnår med smågnagere.

Karlegging:

Fjellrevgruppa har i enkelte år foretatt kartlegging av fjellrevhi. Med stor innsats har dette gitt gode resultater tidligere og med flere nye observasjoner av fjellrev er det svært ønskelig med karlegging i nye områder. (for eksempel vest for Bringen).

Forautomater:

Det er i 2019 registrert fjellrever ved alle forautomater i Sylan og Kjølifjellet. Flest antall individer er registrert ved Rotåa. Her er det en del svenske fjellrever som er øremerket og som dermed kan identifiseres. Det ser ut som forautomatene ved hi der det ikke er etablerte par/unglinger har besøk av flere forskjellige rever.

Ved ett hi går det mer før enn ved andre og det er oppsatt to automater.

Ellers ser det ut til at automatene fungerer etter sin hensikt ved at det stort sett bare er fjellrever som kan nyttiggjøre seg føret i disse. Men ikke bare fjellrever. Fra tid til annen kan det oppholde seg rødrever ved automatene og det hender at enkelte kan komme seg inn. Likeså besøker jerv forautomatene en gang i blant og kan ødelegge lokkene for å få tak i maten. Det skjedde rundt Sylmassivet 2018/19. Det ble satt metallokk på alle tønner i et forsøk på å begrense skadene. Det ser ut til at forautomatene «holder på» fjellrevene som er kommet til området, og dette vil selvsagt gi en større sjanse for yngling når forholdene blir de rette.

Rødrevuttak:

Uttak av rødrev i fjellrevområder kunne fortsette også i 2019 med noe tilskuddsmidler fra Miljødirektoratet/Fylkesmannen og ikke minst dugnadsarbeid. Tildelte midler kan brukes hele vintersesongen og dette gjør planleggingen lettere.

I Kjølifjellet ble det uttatt 9 rødrever i vintersesongen 2018/19 og i Sylan, (Esna) 2 stk. I samme periode er det på Stugudal, mellom Sylan og Kjøli, uttatt 23 rødrever i forb. med «skrottkjøpsordningen». Denne ordningen ble avsluttet av NINA i 2013, men Fjellrevgruppa ønsket å fortsette fordi Stugudal er et strategisk sted for utveksling av fjellrev mellom Helags/Syland og Kjølifjellet. Grunnet mangel på tilgjengelige midler måtte Fjellrevgruppa redusere tilskuddet pr skrott til kr 500,- for vinteren 2018/19. Det ser ikke ut til at Fjellrevgruppa kan opprettholde ordningen for vinteren 2019/20. Fjellrevgruppa hadde et berettiget håp om at NINA kunne være en delfinansier for dette da gruppa har brukt mye tid på å samle inn og levere flere hundre rødrevskrotter til undersøkelse. Dessverre var det heller ikke her tilgjengelige midler. Forøvrig vises til Fjellrevgruppas rødrevjegers oppsummering: «Tolv vintre med åtejakt etter rødrev i Kjølifjellet, 2004-2016» og medfølgende 4 detaljerte tabeller.

På de to åtene i Kjølifjellet er det stort sett brukt pellets (sponset av Troll Hundefor) og åteblokker. Åtene graves ned i snøen og det blir minimalt med kråkefugler som forsyner seg. Svært mye av rødrevuttaket er dugnadsarbeid.

Etter at Fjellrevgruppa startet med rødrevuttak i fjellrevområder vinteren 2004/05 er det pr 31.12.2019 uttatt 163 rødrever i Kjølifjellet og 88 Syland. I Stugudal er det i dette tidsrommet uttatt 226 rødrever og til sammen gir dette et uttak på 477 rødrever i fjellnære områder.

Interregprosjektet «Felles Fjellrev I og II» Avslutning:

Fjellrevgruppa tok i 2007 initiativet til et Interregprosjekt om fjellrev for trøndelagsfylkene og Jämtlands Län. Vi har en felles fjellkjede og fjellrevene vandrer her på tvers av riksgrensen og Fjellrevgruppa mente det var behov for en mer felles forvaltning av de få utryddningstruede dyrene som oppholdt seg der. Fjellrevgruppa ble etter søknad tildelt forprosjektmidler for å avklare eierskap og økonomi i prosjektet. Det endte med at på svensk side ble Länsstyrelsen i Jämtland eier, og på norsk side Direktoratet for naturforvaltning. Prosjektet skulle gjennomføres i 4-årsperioden 2010-2014. Etter en meget god gjennomføring og med gode resultater ble det søkt om en ny Interregperiode fram til 2019 som ble innvilget og prosjektet er nå avsluttet i våre fjellområder. Fjellrevgruppa er usikre på om finansiering av tiltakene for å redde fjellreven kan opprettholdes etter at «Felles Fjellrev» er avsluttet.

Prosjektet har bla ført til en felles handlingsplan for fjellrev for Norge og Sverige, et felles rapporteringssystem og arbeidsavtaler.

Fjellrev vandrer:

På nettsiden til Felles Fjellrev kan vi lese om den unge blå fjellreven som vandret 4415 km fra Svalbard, over Grønland til Canada på 76 dager. Det er aldri registrert en så lang vandring på så kort tid.

Lokale forflytninger:

I 2018 flyttet deler av et fjellrevkull over grensen fra Sverige til Norge etter at valpene var blitt merket.

Sammenstilling av DNA-prøver på individnivå viser at noen fjellrever kan forflytte seg langt på kort tid. 3 fjellrever har forflyttet seg fra Kjølifjellet til bla Børgefjell og Hestkjølen i Lierne. Det er også stor utveksling av fjellrever med Helagsområdet i Sverige.

Observasjoner: Det er også i 2019 gjort noen tilfeldige fjellrevobservasjoner både i Sylan og Kjølifjellet. I sommer ble det meldt om flere i observasjoner vest for Bringen.

Frivillig arbeid:

I Fjellrevgruppa er det utført mye frivillig arbeid uten godtgjøring. Dette gjelder spesielt rødrevuttak, men også administrasjon og møter.

Økonomi:

Fjellrevgruppa sendte også i 2019 søknad til MD/Fylkesmannen om tildeling av midler under post «trua arter». Søknaden lød på 200.000 kr og ble innvilget med 125.000 kr til rødrevuttak og ekstra tilsyn med forautomater i perioden 15.04.18-15.04.19. TAKK!

De bevilgede midler fra Fylkesmannen er knyttet opp mot helt bestemte tiltak og Fjellrevgruppa må nå ta grep for å skaffe midler til egen/annen drift som det offentlige ikke kan gi støtte til. Fjellrevgruppa ble innvilget stipend fra Finsefondet i 2004 med kr 300.000 kr fordelt på 3 år. Fjellrevarbeidet var i denne tiden i en oppstartfase og denne bevilgningen kom svært godt til nytte i det gryende fjellrevarbeidet. Senere ble Fjellrevgruppa støttet av UNI-stiftelsen med til sammen 200.000 over 2 år. Dersom Fjellrevgruppa fortsatt skal være en frivillig aktør i fjellrevarbeidet må det skaffes midler til nye tiltak. Regnskapet for Fjellrevgruppa er blitt ført av regnskapskontoret Monitor, med adresse Glåmos. Regnskap for 2018 ble utsendt før møtet den 18.11.19 med tillegg av bankutskrifter.

Takk:

Fjellrevgruppa vil takke alle som har bidratt med både lønnet og ulønnet arbeid for fjellreven. Takk til Troll Hundefor som har bidratt med før til åter. Fortsatt stor takk til de store tidligere bidragsytere FINSEfondet og UNI Stiftelsen. En stor takk til Miljødirektoratet/Fylkesmannen, Naturbevarerne i Helags, det nå avsluttede "Felles Fjellrev II", SNO og til alle andre utøvere for godt samarbeid.

Oppsummering av fjellrevåret 2019 i Fjellrevgruppas område:

- *Minst 3 ynglinger og min11valper i Sylan, herav 4 blå.
- *Registrering av fjellrever ved alle forautomatene i Kjølifjellet og Sylan.
- *Flere tilfeldige observasjoner av fjellrev, spesielt vest for Bringen.
- *Tilskudd fra Miljødirektoratet/Fylkesmannen fra kap 1420 post 82.1: «Trua arter»: «Ekstra tilsyn med forautomater og rødrevuttak» med kr 125.000,-.
- *Uttak av 9 rødrever i Kjølifjellet med tradisjonell åtejakt og 2 i Sylan (Esna). 23 rødrever er uttatt på Stugudalen som «skrottkjøpsordning».
- *Nedgang i smånagerbestanden. Bunnår?
- *Avslutning av Interregprosjektet Felles Fjellrev II.

Ålen, 31. desember 2019

For Fjellrevgruppa

Olav Nyrønning

